

HACI SUADA KOCO* İLE SÖYLEŞİ

Söyleşi: Bedia Tanoviç
Türkçesi: Sadan Rahmanoviç

Sümeyye vakfının kurulması girişimi nereden çıktı ve neden Sümeyye?

Müslüman kadınların kurduğu Sümeyye vakfı şimdiki adıyla Boşnak kadınların vakfı Sümeyye siyaset dışı olan bir eğitim, din, bilim ve sosyal faaliyetleri olan bir kurum.

Bu vakıf 16 Şubat 1991 yılında kendi isteğiyle hareket etmek isteyen Boşnak kadınlar tarafından kuruldu. Sümeyye özellikle aile ocağının ahlaki ve etik değerler çerçevesinde korunmasına özel ilgi gösteriyor. Biz kadını bu ocağın temel direği, bir anne ve eş olarak görüyoruz. Sümeyye tarihimizin kahramanlarından, stürgünün ve şiddetin ilk kurbanı ve İslam'ın ilk şehidi. Sümeyye zor savaş dönem süresince de varlığını korudu ve taşıdığı isminin anlamı çerçevesinde görevine devam ediyor ben de şahsen bu ismi seçtiğim için gurur duyuyorum.

Sümeyye vakfının savaş tarihçesi nasıl idi?

Savaşın zor yıllarında Sümeyye aktif bir şekilde savaşın vatanımız için getirdiği zorlukları ve etkilerini bertaraf etmek için çalıştı. Kısıtlı imkanlara rağmen halkımıza her türlü yardım için var gücümüzle çalıştık, ilk olarak 3500 kişilik çocuk mutfağı kurduk. Onun yanı sıra eczanelerin ve ilk yardım ocakların çalışmasını organize ettik. Kısa süre sonra tıbbi hizmetlerini veren bir kurum organize ettik, içinde kadın hastalıklar uzmanı, çocuk hastalıklar uzmanı, dahiliye, psikoloji ve diğer uzmanların çalıştığı bir kurum. Ayrıca sürekli ev muayenelerini yapıyorduk. Sümeyye vakfın diğer çalışmaları kadınlarının ve çocuklarının eğitimine yönelikti.

Sümeyye Eğitim Merkezini kurduk- kadın, evlilik ve çocuk danışma merkezi olarak çalışan merkezde özellikle, insanın yetişmesi için ahlak değerlerin çekirdeği oluşturan ailelerin meydana gelmesi ve korunması için özel ilgi ve önem gösterilmektedir. Burada özellikle hamile kadınlar için değişik uzmanların yardımları, muayeneler, sohbetler, psikolojik destek ön plana gelmektedir. Yaşadıklarımızı göz önüne alırsak Sümeyye vakfın en önemli projelerinden biri savaş sırasında herhangi bir şekilde kurban ve mağdur olan kadınlarımıza yardım ve destek sunmak. Bu kadınların büyük bir kısmı Sümeyye vakfın koruması altındadır, bununla kastım psikolojik desteğin yanı sıra onların hayatta devam ettirebilmeleri için

* Sümeyye Vakfı Kurucusu ve Başkanı

gereken temel ihtiyaçlarını karşılıyor. Bu proje dahilinde Sümeyye Dikiş Atölyesini açtık burada kadınları eğitiyoruz ve iş imkanları sağlıyoruz, onun dışında Bosna kilimleri ve seccadelerini dokumaları üreten atölye ve diğer hediyelik eşyaları. Aynı zamanda yabancı dil kursları ve bilgisayar kursları organize ettik. Dikiş ve dokuma atölyelerinde yaptığımız ürünler değişik defileler ve Sümeyye dergisi vasıtasıyla pazara sunduk. Bu dergi sayesinde diğer Sümeyye bizimle aynı olan Sümeyye vakıflar ve dernekleriyle irtibata geçtik. Bosna'ya gelen insani yardım kuruluşlar sayesinde Sümeyye vakfın şubeleri dünyanın her tarafında kurulmaya başladığını öğrendik. Bosna'nın diğer bölgelerinde, Sancakta, Hırvatistan'da, Türkiye'de, İsveç'te, Almanya'da, Kolombiya'da, Panama'da v.b.

Doğrusunu söylemek gerekirse bu bilgiler bizi sevindirdi. Saraybosna'da kurulan Sümeyye vakfının alt yapısı ve görüşleri doğrultusunda diğer yerlerde de açılan bu isimdeki vakıflar Sümeyye vakfı görüşleri doğrultusunda olmalı. Sümeyye vakfı kurumunda güncel sohbet ve toplantılar düzenlenmektedir. Bizim bir çok sosyal faaliyetlerimiz oldu bugüne kadar ama benim en çok severek yaptığım küçük çocuklara sağladığımız anaokulu eğitimidir. Kreşimizin açılış nedeni şehit çocukları anne yada baba veya her ikisi kaybeden yetimler içindi. Dul kalmış fakat çalışmak zorunda kalan annelerin güvenli ve ücretsiz bırakacakları tek kurum Sümeyye vakfidir. Bu yetiştirdiğimiz kahraman yavrularımız şimdi lise ya da üniversite öğrencisi, şimdi bizleri zaman ziyaret ediyorlar ve ben bundan çok gurur duyuyorum. Ne zaman vakit bulursak örneğin gecen ramazan onları bir araya getirip küçük sürpriz ve hediyelerle onları sevindiriyoruz, birlikteliğimizi perçinliyoruz. Böylelikle savaşın olumsuz anılarının üstesinden geliyoruz.

Şu an çalışmalarınız nedir? Hangi problemlerle karşılaşıyorsunuz ve çözümlerinizi nedir?

Aslında size çok yüzeysel anlattım oysa savaş zamanında yaptığımız aktivitelerden bir kitap yazılabilir. Şu andaki çalışmalardan oldukça memnunuz. Üyelerimizden %90 i savaş öncesi çalışan kadınları tekrar işe başlamasına vesile olduk. Dikiş atölyesini geçen yıla kadar devam ettirdik, ihtiyaç azaldığı için bu faaliyetimizi sona erdirdik. Kilim dokuma tezgahlarımız var burada dokunan kilimlerden dul kalan üyelerimize gelir elde ediyoruz. Evlerinden, topraklarından savaş zamanında göç etmek zorunda kalan, gidecek yerleri olmayan dul kalmış kadınların yol parası bile ödeyemeyecek durumda olmayan kadınlara evlerinde dokumaları için tezgah verdik. Bosna Hersek'te bulunan ve dünyada bulunan kadın kuruluşlarıyla temas sağlıyoruz, üyelerimizi bu kuruluşlarla görüştürüyoruz. Dünyanın herhangi bir yerinde olan Türk kardeşlerimizle de bağlantıdayız. Kadınlarla toplantılarımızda onların çeşitli sorunlarıyla ilgileniyor, okul, üniversite de çocuklarıyla ilgili problemlerinde onlara bilgi veriyor, iş bulmaları konusunda yardımcı oluyoruz. Sümeyye vakfına hayırseverler tarafından gerçekleştirilen yardımları üyelerimize de veriyoruz. Malezya hükümeti bize kreş için bina yaptırdı, ancak bizimde para sorunumuz olduğu için herkesin çocuğunu ücretsiz alamıyoruz.

Geçen yıl Malezya hükümeti tarafından bize yaptırılan bina finans yetersizliğinden dolayı ücretsiz eğitim verememektedir. Allah'ın izniyle ve hayır severlerin yardımlarıyla da 15 yıldan beri devam eden Sümeyye vakfı faaliyetlerini finans kaynağı bulduğu sürece daha uzun seneler devam edecektir .